

ВВМУ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“

СТ А Н О В И Щ Е

по конкурс за заемане на академична длъжност професор
по Професионално направление: 9.2 Военно дело,
обявен в Държавен вестник, 2021, №89,
с кандидат: доктор на науките Асен Николов Кожухаров
Член на научно жури: Димитър Илиев Недялков д.н.,
професор във Военна академия „Г. С. Раковски“

1. Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Кандидатът доктор на науките Асен Николов Кожухаров е доцент във ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ от 2001 г. В практиката си от последните години е важно да се отбележи, че е бил началник на катедра в периода от 2001 до 2011 и от 2015 до 2021 г. В цялостната си дейност той се е изявявал като изявен военен преподавател и педагог. Изследванията му са свързани основно с област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.2. Военно дело, научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили“.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Доктор на науките Асен Николов Кожухаров има дългогодишна педагогическа практика във ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“ от 1992 г. до сега. В своята практика е усвоил и усъвършенствал дисциплините „Военна история“ и „Морска история“ (с нейните производни названия в посочения период). Свидетелства са представения учебник в конкурса, а така също приносът му за развитието на Музейната сбирка на ВВМУ, която използва в учебния процес.

Кандидатът има значителен опит при подготовката на докторанти и на дипломанти. В обявения конкурс за „професор“ доктор на науките Асен Николов Кожухаров, участва с обща научна продукция от 20 научни труда и един учебник. Предоставил е информация за успешно завършено ръководство на докторант и за авторство в подготовката на два доктринални документи.

За рецензиране по конкурса е предоставил от тях монография, студия и 18 научни статии. В предоставената монография, студия и 17 от рецензираните статии той е самостоятелен автор. За статията, в които е съавтор, няма разделителен протокол, приемам, че съавторите си разпределят равно количество точки. Две статии са издадени в РФ (на руски език), една – в САЩ (на англ. език), останалите научни трудове са апробирани в България и на български език. Представените в конкурса материали отговарят на

изискванията на закона и съдържат необходимите данни за научното развитие на кандидата.

От продукцията за оценяване заедно с представените цитирания дават общо 575 точки. Всички предложени за рецензия научни трудове се включват в научната област на обявения конкурс. Основно произведение, представено за оценяване в конкурса е монографията по група показатели В, показател 3:

- КОЖУХАРОВ, Асен. *Личните академични документи на българската морска образователна система (1892 – 1946)*. Варна: ВВМУ, 2021. ISBN 978-619-7428-55-1.

Тя отговаря на всички формални изисквания, посочени в закона. Монографията несъмнено има теоретични и теоретико-приложни приноси, които детайлно са посочени по-долу.

Шест от статиите от кандидата, представените в конкурса, към момента на протичането на процедурата са индексирани в световните бази данни SCOPUS и WoS.

Всичките останали трудове са публикувани в издания, които са включени в референтния списък на НАЦИД и в съгласие със закона, се проследяват в РАС на същата платформа. С това от компетентните органи се признава, че са научни произведения.

3. Основни научни и научно-приложни приноси

На основание на представения от доктор на науките Асен Николов Кожухаров списък на приносите (приложение 21) и съпоставката им с представената научна продукция признавам за:

Теоретични приноси:

1. Обосновани са целите, задачите и методите на изследване на анонимна помощна историческа дисциплина, на която е предложено да се даде названието „*Атестатика*“. С примера на изследването на документите на българската морска образователна система, генерирани в периода на дорепубликанския период на Третата българска държава, са доказани продуктивността и приложимостта на специфичните методи на изследване във военноисторическата наука с техните критерии и показатели. Трудове: 3.1.1, 3.2.1, 3.3.10, 3.3.12, 3.4.1.

2. Предложена е значителна ревизия в периодизацията на българското морско образование по отношение на появата и етапите на развитие на българското висше военноморско и морско образование. Трудове: 3.1.1, 3.3.1, 3.3.9.

3. По архивни данни са осветени неизвестни досега, но важни моменти от репресиите върху възпитаниците на Морското училище през първата половина на миналия век както в България, така и в СССР. Трудове: 3.2.5, 3.3.2, 3.3.7.

4. На основата на архивни документи са обосновани етапите в еволюцията в обучението и подготовката на морски подофицери, включително и след края на Първата световна война, когато на България ѝ е забранено да има военен флот и друго военно

училище, освен това в София. Така извършената периодизация се представя за първи път в българската историография.

Трудове: 3.1.1, 3.2.1, 3.2.2.

Теоретико-приложни приноси:

1. Изведено е значението на приноса на руските морски офицери за развитието на българското морско техническо образование както при формирането на Флотилията и Морската част през 19. век, така и след края на Първата световна война.

Трудове: 3.2.4, 3.2.6, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6.

2. Изследвани са биографиите на изтъкнати, но забравени преподаватели на Морско училище със значими приноси за развитието на морската образователна система. Това намира отражение не само в представените за конкурса научни публикации, но и като знание е внедрено при научното обосноваване на номинациите при изграждането и разширяването на *Алеята на преподавателя* на Морско училище.

Трудове: 3.3.3, 3.3.11, 3.3.12.

3. Извършена е систематизация на свидетелствата, атестатите и дипломите, издадени от българската морска образователна система от монархическия период на Третата българска държава. При това документите обосновано са разделени на серии и емисии.

Трудове: 3.1.1, 3.4.1.

4. Разкрити са намеренията на началника на Флота на Негово Величество за значително разширяване на подводните сили на страната – до шест бойни подводници, и усилията на образователната система да комплектува с офицери планираните кораби. И макар че тези намерения не се осъществяват, подготвените офицери след края на войната формират елита на флота или намират отлична реализация извън структурите на въоръжените сили на страната.

Труд: 3.3.8.

5. По архивни извори са осветени подборът, обучението и реализацията на студенти от Чехословакия в периода 1953 – 1959 г., които са първите задгранични обучаеми в Морско училище. Обосновано е значението на този първи успех на българската военноморска образователна система при подготовката на чужденци.

Труд: 3.2.3.

Кандидатът доктор на науките Асен Николов Кожухаров е представил четири цитирания на монографията си и три цитирания, проследявани във WoS/Scopus на статиите, което е достатъчно за покриване на минималните научни изисквания в НАЦИД.

4. Значимост на приносите за науката и практиката

Постигнатите резултати и изведението от това приноси свидетелстват, че доктор на науките Асен Николов Кожухаров има задълбочени теоретични знания в професионално направление 9.2 и изцяло съответства на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“.

Кандидатът е получил признание сред научните среди у нас и в чужбина, за което свидетелства справката с цитиранията на неговите произведения.

Представената продукция на кандидата свидетелства, че той е изграден научен изследовател и университетски лектор.

5. Критични бележки и препоръки

Към представените за рецензиране материали на доктор на науките Асен Николов Кожухаров могат да се отправят и следните критични бележки:

- някои от текстовете в трудовете, в оформянето на съдържанието може да се препоръча редакционно оптимизиране, което да подобри възможностите за бързо и точно възприятие на предложеното;
- макар основна част от публикуваните научни трудове да са насочени към строго специфична аудитория, те могат да подлежат на публикации с по-широк обхват на читатели, което трябва да бъде предмет на бъдещи усилия на кандидата.

Посочените критични бележки не омаловажават резултатите, постигнати от кандидата доктор на науките Асен Николов Кожухаров.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях теоретични и теоретико-приложни приноси, намирам за основателно да предложа кандидатът доктор на науките Асен Николов Кожухаров да заеме академичната длъжност „професор” в „Департамент за следдипломна квалификация“ по Професионално направление: 9.2 Военно дело.

24. 01. 2022 г.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

ПРОФЕСОР Д.Н. ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

NIKOLA VAPTSAROV NAVAL ACADEMY

STATEMENT

for the academic position of "Professor" in the "Department of Postgraduate Qualifications" at Nikola Vaptsarov Naval Academy in the professional field 9.2. "Military Affairs", announced in the State Gazette, 2021, № 89

of the candidate: Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov.

Member of the scientific jury: Dimitar Iliev Nedialkov, D. Sc.

Professor in Rakovski National Defence College

1. General characteristics of the research and scientific-applied activity of the candidate

The candidate Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov has been an associate professor in NVNA since 2001. It is important to be noted that in his practice in recent years, he was head of the department in the period from 2001 to 2011 and from 2015 to 2021. In all his practice he has been a distinguished military teacher and pedagogue. His research work is dedicated mainly to the Higher education field 9 "Security and Defense", professional field 9.2 "Military Affairs", scientific specialty "Organization and Management of the Armed Forces".

2. Evaluation of the pedagogical capabilities and activity of the candidate

Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov has had long pedagogical practice in the NVNA from 1992 until now. In his practice, he has improved disciplines "Military History" and "Maritime History" (with its derivative names in the period). The textbook presented in the competition is a piece of evidence, as well as his contribution to the development of the Museum Collection of NVNA, which is used in the educational process. The candidate has significant experience in the preparation of doctoral students and graduates. In the announced competition for "professor", he participates with a total production of 20 scientific papers and one textbook. He provided information on the successful graduation of one student with a doctoral dissertation and co-authorship in the preparation of two doctrinal documents.

He has submitted a monograph, studies, and 18 scientific articles for reviewing in the competition. He is an author of the submitted monograph, studies, and 17 of the peer-reviewed articles. There is no separation protocol for the article in which he is a co-author. For that reason, I assume that co-authors distribute an equal amount of points. Two articles have been published in the Russian Federation (in Russian), one - in the United States (in English), other scientific papers have been published in Bulgaria. The materials presented in the competition meet the requirements of the law and contain the necessary data for the scientific development of the candidate.

The evaluated production together with the presented citations collect sum total of 575 points. All scientific papers proposed for review are included in the scientific field of the announced competition. The main work presented for evaluation is the monograph on a group of indicators B, indicator 3:

KOZHUKHAROV, A. *The personal academic documents of the Bulgarian maritime educational system (1892 - 1946)* [in Bulgarian]. Varna: NVNA Publishing Center, 2021.

It meets all the formal requirements specified in the law. The monograph undoubtedly has theoretical and theoretical-applied contributions, which are detailed below.

Six of the candidate's articles submitted to the competition have been indexed in the SCOPUS and WoS global databases at the time of the procedure.

All other works are published in journals that are included in the National Centre for the Information reference list and in accordance with the law, are tracked in the National Register on the same platform.

Candidate's publications are recognized by the competent authorities as scientific works.

3. Main scientific and scientific-applied contributions

Based on the list of pretended contributions presented by Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov (Annex 21) and their comparison with the presented scientific publications, I consider:

Theoretical contributions:

1. Goals, tasks, and methods of research of an anonymous auxiliary historical discipline, which is proposed to be called "Attestatika", are substantiated. The productivity and applicability of specific research methods in military history with their criteria and indicators are proved by the study of the documents of the Bulgarian maritime education system generated in the pre-republican period of the Third Bulgarian State.

Publications: 3.1.1, 3.2.1, 3.3.10, 3.3.12, 3.4.1.

2. A significant revision of the periodization of Bulgarian maritime education is proposed in the context of the stages of development of Bulgarian higher naval and maritime education.

Publications: 3.1.1, 3.3.1, 3.3.9.

3. According to archival data, hitherto unknown but important moments of the repressions against the graduates of the Maritime School in the first half of the last century in both Bulgaria and the USSR have been covered.

Publications: 3.2.5, 3.3.2, 3.3.7.

4. On the basis of archival documents, the stages in the evolution in the education and training of naval non-commissioned officers are substantiated, including after the end of the First World War, when Bulgaria was forbidden to have a naval fleet, and another military school, except in Sofia. This kind of periodization is presented for the first time in Bulgarian historiography.

Publications: 3.1.1, 3.2.1, 3.2.2.

Theoretical - applied contributions:

1. The importance of the contribution of Russian naval officers to the development of Bulgarian naval technical education both in the formation of the Flotilla and the Naval Unit in the 19th century and after the end of the First World War is highlighted.

Publications: 3.2.4, 3.2.6, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6.

2. The biographies of prominent but forgotten lecturers of the Maritime School with significant contributions to the development of the maritime education system have been studied. This is reflected not only in the scientific publications submitted for the competition but also as knowledge introduced in the scientific substantiation of the nominations in the construction and expansion of the Alley of the Teacher of the NVNA.

Publications: 3.3.3, 3.3.11, 3.3.12.

3. The systematization of the certificates, attestations, and diplomas issued by the Bulgarian maritime educational system from the monarchical period of the Third Bulgarian Kingdom has been performed. The documents are reasonably divided into series and issuance.

Publications: 3.1.1, 3.4.1.

4. Intentions of the Commandant of the Navy to expand significantly national submarine forces to six combat submarines and the education system's efforts to man submarines with officers have been revealed. And although these intentions did not materialize, the trained officers after the end of the war formed the elite of the navy or found excellent realization outside the structures of the armed forces.

Publication: 3.3.8.

5. According to archival sources, the selection, training, and realization of students from Czechoslovakia in the period 1953 - 1959, first foreign students in the Maritime School, are covered. The significance of this first success of the Bulgarian naval educational system in the training of foreigners is substantiated.

Publication: 3.2.3.

The candidate Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov presented four citations of his monograph and three citations followed in WoS / Scopus of the articles, which is enough to meet the minimum scientific requirements of the National Center for Information and Documentation.

4. Significance of contributions to science and practice

The achieved results and derived contributions testify that Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov has in-depth theoretical knowledge in professional field 9.2 and fully complies with the requirements for the academic position of "professor".

The candidate has received recognition among the scientific community at home and abroad, as evidenced by a reference to the citations of his works. The presented production of the candidate testifies that he is an established researcher and university lecturer.

5. Critical remarks and recommendations

The following critical remarks can be addressed to the materials submitted for review by Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov:

- editorial optimization in the design of the content of some texts in the papers may be recommended, which would improve the ability to quickly and accurately perceive the proposed results;
- although the main part of the published scientific papers is aimed at a strictly specific audience, they may be subject to publications with a wider range of readers, which should be the subject of future efforts of the candidate.

These critical remarks do not detract from the achieved results by the candidate Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov.

CONCLUSION

Based on the presented scientific papers, their significance, the theoretical and theoretical-applied contributions, I find it reasonable to propose the candidate Doctor of Sciences Asen Nikolov Kozhuharov to take the academic position of "Professor" in the "Department of Postgraduate Qualifications" in Professional Field 9.2 "Military Affairs".

24. 01. 2022

MEMBER OF THE SCIENTIFIC JURY:

PROFESSOR D. Sc. DIMITAR NEDIALKOV